

ارزیابی فراوانی لنگش در گاو های شیری مبتنی بر اسکورینگ حرکت گاو

مجتبی محمد دوست^۱؛ هادی علی آبادی^۱؛ حسن نظری^۱؛ مهدی حیاتی فر^۱؛ جمشید کبیری^۲ و احمد رضا محمدنیا^۲

(۱) دانشجوی دانشکده دامپزشکی، دانشگاه شهرکرد

(۲) گروه علوم درمانگاهی، دانشکده دامپزشکی، دانشگاه شهرکرد

لنگش از مشکلات عمده گله های شیری در تمام دنیا محسوب می شود و از جهات مختلف با ایجاد هزینه و گرفتن وقت برای دامدار و با درد شدید برای دام ایجاد مشکل می کند. می توان گفت لنگش از لحاظ اقتصادی بعد از ورم پستان و ناباروری در درجه سوم اهمیت قرار دارد. با این وجود دامداران در گله های خود به مسئله لنگش به طور جدی نگاه نمی کنند و از ضررهایی که متوجه آنهاست با خبر نیستند. با وجود اینکه بروز لنگش در سالهای اخیر افزایش قابل ملاحظه ای یافته است به نظر می رسد که شیوع آن در طی دهه گذشته تغییر اندکی داشته است. این را می توان نتیجه افزایش مراقبت از لنگش دانست. مطالعه حاضر در یک گاوداری شیری با حدود ۹۰۰ گاو دوشا بامیانگین تولید شیر حدود ۲۸ لیتر در روز انجام شد. در هنگام خروج گاوها از سالن شیردوشی یک بار در اواسط بهار و یک بار در اواسط پاییز فیلم ویدئویی تهیه شد. گاوها بر اساس روش Sprecher به منظور تشخیص لنگش در گروه های ۵ گانه اسکور بندی شدند. اسکورینگ توسط ۲ نفر انجام شد و میانگین اسکور برای هر گاو ثبت شد. اسکور ۳ و بالاتر بعنوان لنگ محسوب شد. تمام نتایج در سنین مختلف (۱ تا ۹ ساله)، شکم زایش (۱ تا ۶)، تولید شیر (کمتر از ۲۰ لیتر، ۲۰ تا ۳۰ لیتر و بیش از ۳۰ لیتر) و DIM (با ۶۰ روز فاصله) با استفاده از آزمون ANOVA مقایسه شد و $P < 0.05$ بعنوان سطح معنی دار در نظر گرفته شد. شیوع لنگش در پاییز ۳۹/۹٪ و در بهار ۵۵/۱٪ ثبت گردید. اسکور لنگش با افزایش سن ($P < 0.05$) و شکم زایش ($P < 0.05$) به طور معنی داری افزایش می یابد. ولی با افزایش تولید شیر و DIM افزایش معنی داری در اسکور لنگش گاوها مشاهده نشد. با وجود این میانگین تولید شیر در گاوهای لنگ (۲۷/۹) کمتر از میانگین تولید در گاوهای سالم (۲۹ لیتر در روز) بود. به نظر می رسد که لنگش در این ناحیه یک مشکلی است که باید مورد توجه قرار گیرد. شیوع بالاتر لنگش در بهار ممکن است ناشی از گذر از زمستان بسیار سرد منطقه و عملکرد منفی عواملی از جمله رطوبت، لغزندگی معابر، کاهش کیفیت بستر و سرما باشد. علاوه بر این سم چینی نامنظم و عدم اطلاعات کافی در مورد درمان سم و اهمیت آن از علل عمده لنگش در این ناحیه هستند.